

BIOPOTRAVINY

Pavčina Kosečková

CO JSOU
BIOPOTRAVINY?

CO JSOU BIOPOTRAVINY?

BIOPOTRAVINY jsou zboží, které pochází z ekologického zemědělství. Jsou vyrobeny z rostlin, živočichů a jejich produktů pěstovaných, chovaných a zpracovaných podle zákona o ekologickém zemědělství č. **242/2000 Sb.** a nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

CO JSOU BIOPOTRAVINY?

EKO-farmy musí respektovat přísná pravidla, např.:

- nesmí používat umělé chemikálie – pesticidy a průmyslová hnojiva
- nesmí používat geneticky modifikované plodiny
- nesmí do potravin přidávat určitá chemická aditiva

DEFINICE ZE
ZÁKONA
242/2000 Sb.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚSTVÍ dbá na životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením **omezení či zákazů používání látek a postupů**, které zatěžují, znečišťují nebo zamořují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce. Zvýšeně také dbá na pohodu chovaných hospodářských zvířat

EKOFARMA je uzavřená hospodářská jednotka zahrnující pozemky, hospodářské budovy, provozní zařízení a případně i hospodářská zvířata

CÍLE EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

- udržovat a zlepšovat úrodnost půdy
- neznečišťovat životní prostředí
- minimalizovat používání neobnovitelných surovin
- udržuje a má pozitivní vliv na biologickou rozmanitost (biodiverzitu)
- dbá na humánní vztah a etické zacházení se zvířaty

PRAVIDLA PRO EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

- zákaz používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a GMO
- využívá **biologickou ochranu rostlin** místo pesticidů
 - střídá a kombinuje plodiny, vybírá odolné odrůdy
 - hnojení pouze organickým kompostem
 - zelené hnojení
- minimalizuje používání neobnovitelných surovin
- zákaz velkochovů
- dbá na životní pohodu zvířat, tzv. **welfare zvířat**
- poskytuje pracovní příležitosti a udržuje tak osídlení venkova

ZNAČENÍ BIOPOTRAVIN

- Při označování konvenčních potravin se nesmějí používat výrazy, které mohou uvádět spotřebitele v omyl.
 - **Biologický**
 - **Ekologický**
 - **BIO**
 - **EKO**
- Minimálně **95 %** složek musí pocházet z ekologického zemědělství.

ZNAČENÍ BIOPOTRAVIN

Toto logo mohou používat výrobci, jejichž výrobky

- Splňují všechny podmínky pro EZ dané legislativou.
- Prošly kontrolou jedné z kontrolních organizací.
- Obdržely certifikát o původu biopotraviny.

Logo biopotravin ČR

ZNAČENÍ BIOPOTRAVIN

- Celoevropské logo pro biopotraviny produkovaných v rámci EU.
- Na výrobku je rovněž uvedena informace o původu surovin, dále je uveden kód kontrolní organizace a případně národní logo biopotravin.
- Použití evropského loga nebrání používání národních nebo soukromých značek.

Logo biopotravin EU

CZ-BIO-001
ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE CZ

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Pravidla pro EZ jsou daná legislativou:

- národní zákon č. **242/2000**, který vychází z předpisů EU
- Nařízení Rady **834/2007** a prováděcího nařízení Komise.

Ministerstvo zemědělství pověřuje kontrolní organizace a garantuje kontrolu pravidel pro biopotraviny včetně jejich označování.

Kontrolou a certifikací biopotravin jsou v ČR pověřeny **3 kontrolní organizace**:

- **KEZ** - první česká akreditovaná kontrolní a certifikační organizace zajišťující odbornou nezávislou kontrolu a certifikaci v systému ekologického zemědělství
- **ABCERT** - vznikla v roce 2002 splynutím kontrolních organizací Alicon a BioZert
- **Biokont CZ** - zajišťuje kontrolní a certifikační činnost v EZ

CERTIFIKACE BIOPOTRAVINY

Ověření, že biopotraviny splňují daná pravidla je vydávána jako výstup kontroly, je platná maximálně 15 měsíců.

Každý ekologický zemědělec a výrobce biopotravin musí být registrován na MZe.

Je kontrolován minimálně jednou za rok.
Kontroly mohou být i namátkové.

ČESKÉ BIO

PRO-BIO

- svaz ekologických zemědělců
- největším zpracovatelem a distributorem biopotravin v ČR
- další jsou firmy **COUNTRY LIFE** a **BIONE BIO**
- většina zboží v ČR pochází také z Německa, Itálie, Rakouska, Nizozemska a Belgie

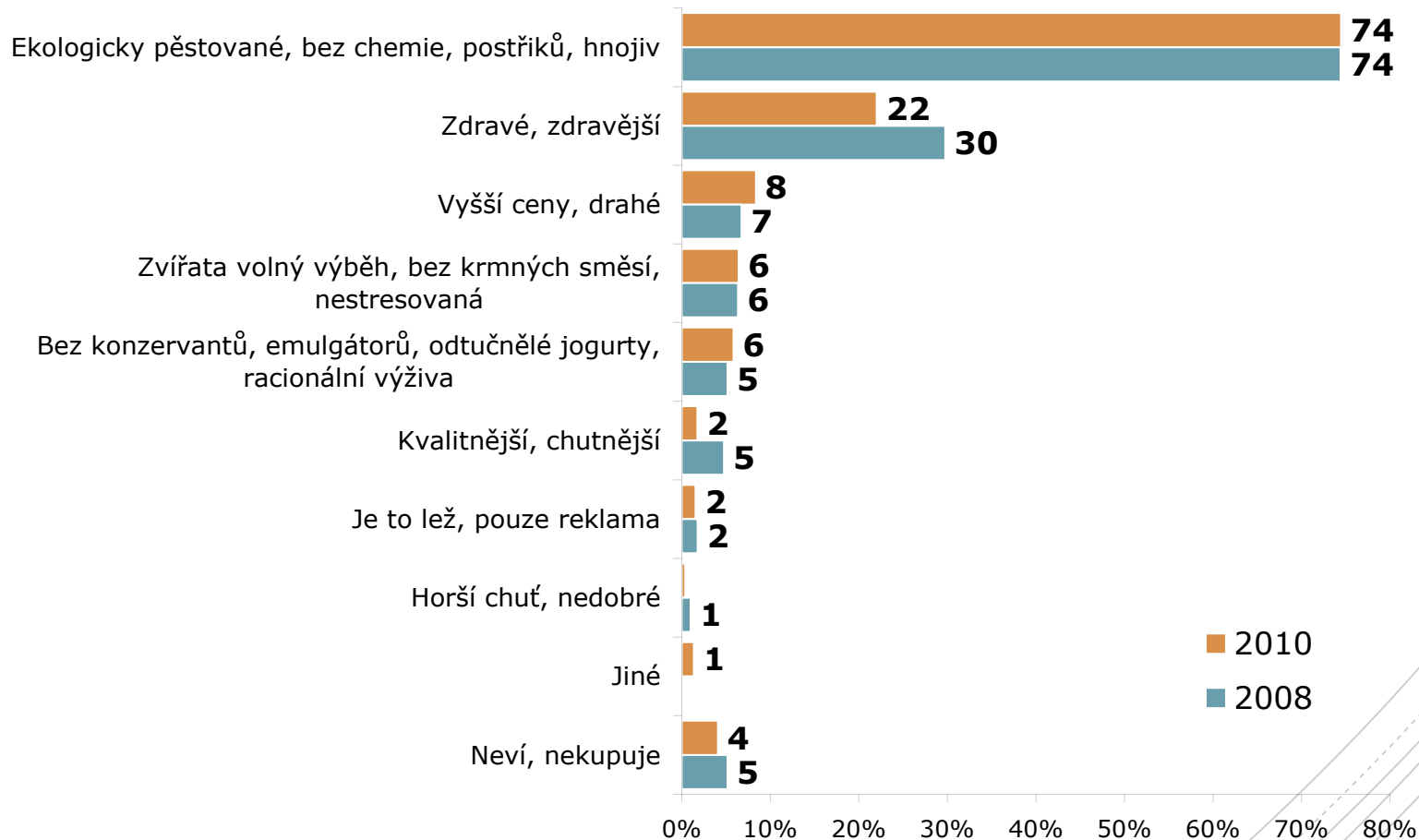
PROČ JÍST BIOPOTRAVINY?

Z PRŮZKUMU MZe

Co jsou podle Vás biopotraviny, co si pod tímto názvem vybavíte, s čím si tento termín spojujete, co biopotraviny odlišuje od ostatních potravin?

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=513 (rok 2010), n=504 (rok 2008)

POZNÁMKA: Srovnání v letech 2010, 2008

ZDROJ: STEM/MARK, Ekologické zemědělství a biopotraviny 10/2010

BIO - KVALITA

Většina zákazníků si vybírá biopotraviny hlavně proto, že je považuje za zdravější.

BIO - KVALITA

Většina zákazníků si vybírá biopotraviny hlavně proto, že je považuje za zdravější.

BIO - KVALITA

~~BIO = ZDRAVÁ VÝŽIVA~~

BIO POTRAVINY
NEJSOU
ZDRAVĚJŠÍ

Existují desítky odborných studií, které srovnávají obsah minerálních látek, vitaminů a sušiny v biopotravinách a běžném zboží.

- Biopotraviny **ne**obsahují více minerálních látek v porovnání s konvenčními.
- V některých případech vyšší obsah vit C u biopotravin, rozdíl ostatních vitaminů **zanedbatelný**.
- U zeleniny, která má schopnost kumulace dusičnanů (listová zelenina, brambory, některá kořenová zelenina) až 3x nižší obsah dusičnanů (nižší aplikace dusíkatých hnojiv) **X** záleží i na odrůdě, složení půdy, zavlažovací vody, klimatu... u ostatní zeleniny rozdíly neprokázány

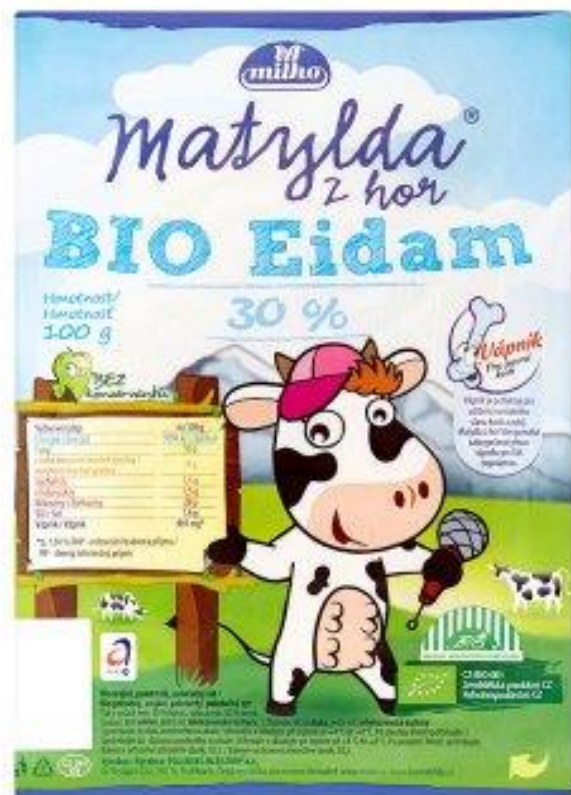

BIO POTRAVINY
NEJSOU
ZDRAVĚJŠÍ

BIO POTRAVINY
NEJSOU
ZDRAVĚJŠÍ

Složení:

- Mléko – bio
- Jedlá sůl
- Mléčné kultury

Alergeny:

- Mléko a mléčné složky

Složení

Složení ve 100 g výrobku: jablka 76 g, banány 24 g, vitamín C

Vlastnosti

Bez konzervantů, bez umělých barviv dle zákona

Složení

Ovoce 75,4 % (bio jablko 20 %, bio jablečná šťáva 15,8 %, bio banán 15 %, kousky bio jablek 13,6 %, bio broskvev 11%), Bio mrkev 10 %, Voda, Bio rýžová mouka 5 %, Bio koncentrovaná citrónová šťáva, Kyselina askorbová (vitamín C)

Bez lepku.

Vlastnosti 100% bez konzervantů dle zákona, Bez přidaného cukru*, Bez lepku, Bez mléčné složky, *obsahuje pouze přirozeně se vyskytující cukry

**BIO POTRAVINY
NEJSOU
ZDRAVĚJŠÍ**

BIOPOTRAVINY NEOBSAHUJÍ TOXINY.

- Biopotraviny obsahují patrně o 10-50 % více přírodních toxinů než konvenční potraviny. Až 99,99% přijímaných reziduí pesticidů z potravin **přírodního** původu, pouze 0,01% reziduí původu syntetického => přírodní toxiny mohou mnohem více ohrožovat lidské zdraví

MNOŽSTVÍ BAKTERIÍ A PLÍSNÍ JE U BIO VĚTŠÍ –
nepotvrzeno ani nevyvráceno (rozdílné výsledky)

**NESMÍ SE POUŽÍVAT
PESTICIDY ANI
PRŮMYSLOVÁ
HNOJIVA**

Že ekozemědělci nepoužívají žádné pesticidy, ještě neznamená, že v biopotravinách žádné nemohou být.

PROČ?

**NESMÍ SE POUŽÍVAT
PESTICIDY ANI
PRŮMYSLOVÁ
HNOJIVA**

Kontaminace z okolního prostředí

- Ve vodě a půdě jsou malé zbytky starých pesticidů, například **DDT**, které se těžko rozkládají.

Nicméně množství reziduí pesticidů je u konvenčních potravin hluboko **pod ADI** a navíc není vědecky zjištěno, že by zbytky pesticidů poškozovaly lidské zdraví.

NESMÍ SE DO POTRAVIN PŘIDÁVAT CHEMICKÁ ADITIVA

- U biopotravin je povoleno **36** potravinářských přídatných látek, jen je-li to nezbytně nutné (jsou to např. srážecí činidla, regulátory kyselosti a kypřidla, antioxidanty aj.)
 - V Evropské unii je v současné době povoleno více než 300 potravinářských přídatných látek.
- V biopotravinách se **nesmí** používat potravinová aditiva jako umělá barviva, konzervační látky, zahušťovadla, syntetické chuti, sladidla a další.

NESMÍ SE DO POTRAVIN PŘIDÁVAT CHEMICKÁ ADITIVA

- U biopotravin je povoleno **36** potravinářských přídatných látek, jen je-li to nezbytně nutné (jsou to např. srážecí činidla, regulátory kyselosti a kypřidla, antioxidanty aj.)
 - V Evropské unii je v současné době povoleno více než 300 potravinářských přídatných látek.
- V biopotravinách se **nesmí** používat potravinová aditiva jako umělá barviva, konzervační látky, zahušťovadla, syntetické chuti, sladidla a další.

**VYSOKÁ CENA
BIOPOTRAVIN**

**Proč jsou biopotraviny dražší oproti konvenčním
potravinám ?**

VYSOKÁ CENA BIOPOTRAVIN

- Výroba rostlinných i živočišných biopotravin je náročnejší - na výrobě biopotravin pracuje více lidí.
- Ekologické produkční metody nejsou zaměřeny na velkovýrobu.
- V EZ se nic nesmí nepřírozeně urychlovat, takže rostliny i zvířata rostou déle.
- Do cen konvenčních potravin nejsou započítány externí náklady (např. na vyčištění vod, odstraňování znečištění, apod.).

KVALITA POTŘEBUJE ČAS.

ZÁVĚR

Nákupem biopotravin **podporujeme ekologické zemědělství**, které je šetrné k životnímu prostředí a tím pádem dlouhodobě výhodné pro nás všechny.

Je však důležité zohledňovat místo, neboť **dovoz potravin** na velké vzdálenosti může stírat výhody z ekologického pěstování.

ZDROJE

- http://eagri.cz/public/web/file/410563/EKO_zemedelstvi_2014.pdf
- <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/aktualni-temata/biopotraviny/>
- http://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/typpo3/ekozemedelstvi_a_biopotraviny.pdf
- http://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/typpo3/je_bio_zdravejsi.pdf

DĚKUJI ZA POZORNOST

PAVLÍNA KOSEČKOVÁ